

دستان

اطلاعات تخصصی فرش دستبافت

یچانہ کشیری
قد سبجانہ

www.ketab.ir

دستان (اطلاعات تخصصی فرش دستبافت)

نویسندگان: ریحانه کثیری، قاسم سبحانی

ناشر: مؤسسه انتشاراتی جمال هنر

ویراستار فنی: سیامک عیقلو

ویراستار ادبی: محمدخلج امیرحسینی

صفحه آرای: عادل سبحانی

بروفچینی: ریحانه کثیری

نظارت فنی چاپ: سعید قونسوری - محمد امیری

نویسنده چاپ: اول / بهار ۱۳۹۹

تعداد: ۳۰۰ نسخه

قیمت: ۲۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۲۸۵-۶۱-۹

سرشناسه: کثیری، ریحانه، ۳۶۷
عنوان و نام پدیدآور: دستان (اطلاعات تخصصی فرش دستبافت) //
نویسندگان: ریحانه کثیری، قاسم سبحانی
مشخصات نشر: تهران: جمال هنر، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری: ۳۹۲ ص.
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۲۸۵-۶۱-۹
طبعیت فهرست نویسی: فیبا
یادداشت: کتابخانه: ص. ۲۹۱-۲۹۲.
موضوع: قالی و قالی بافی -- ایران
موضوع: Carpets -- Iran
موضوع: قالی و قالی بافی -- ایران -- تاریخ
موضوع: Carpets -- Iran -- History
موضوع: قالی و قالی بافی -- تاریخ
موضوع: Carpets -- History
موضوع: رنگ و رنگرزی
موضوع: Dyes and dyeing
موضوع: قالی و قالی بافی -- نگهداری و مرمت
موضوع: Carpets -- Conservation and restoration
شناسه افزوده: سبحانی، عبدالقاسم، ۱۳۶۸-
رده بندی کنگره: NK2۸۰۹
رده بندی دیویی: ۷۴۶/۷۹۵۵
شماره کتابشناسی ملی: ۵۹۲۹۱۰۲

تهران، خیابان انقلاب، خربان بری جاوید،

بین خیابان روانمهر و لبافی ۱۰ پلاک ۴

تلفن: ۰۶۶۴۸۸۵۲۱ - ۰۶۶۴۸۸۲۷۱

۰۹۱۲۵۵۷۰۴۱۰ - ۰۱۲۶۱۸۰۸۳۹

دورنگار و پیام گیر: ۶۶۴۶۳۵۱۴

قونسوری - امیری

@jamalhonar

فهرست مطالب

۱۵	فصل اول: تاریخ فرش ایران
۱۶	۱-۱ بخش اول: تاریخ فرش ایران
۱۶	« دوره‌های تاریخی » (به ترتیب از عصر حجر تا عصر امروز):
۱۶	« عصر سنگ »
۱۷	« عصر مس »
۱۷	« عصر مفرغ »
۱۹	اواخر عصر مفرغ
۱۹	« هندوستان (مادها و هخامنشیان) »
۲۱	پازیریک نقطه عصر تاخ فرش ایران و جهان
۲۴	« حکومت ساسانیان »
۲۵	« اشکانیان (پارت‌ها) ظهور مسیحیت »
۲۶	« ساسانیان »
۲۸	« دوران اسلامی (سده‌های نخستین) »
۳۰	« ترکان سلجوقی و اناطولی »
۳۲	« دوران ایلخانیان »
۳۲	« دوران تیموریان »
۳۵	« دوران ترکمانان »
۳۶	« دوران صفوی »
۳۹	چهار فرش تاریخدار صفوی
۴۱	« گروه فرش‌های معروف به ایرانی - هندی »
۴۱	« گروه فرش‌های معروف به پرتغالی »
۴۲	« گروه فرش‌های معروف به سالتینگ »
۴۳	« دوران افشاریان »
۴۴	« دوران زندیان »
۴۵	« دوران قاجار »
۴۹	نمونه فرش‌های قاجاری

- ۵۰..... طرح و نقش فرش‌های دوران قاجار
- ۵۱..... طرح و نقش فرشهای تاریخی دوران قاجار
- ۵۲..... «دوران پهلوی»
- ۵۶..... «دوران معاصر (جمهوری اسلامی ایران)»
- ۵۷..... فرش ایران در بازارهای جهانی
- ۵۸..... ۲ بخش دوم: تاریخ فرش جهان
- ۵۸..... قالی‌های سلجوقی (۱۲ میلادی)
- ۵۹..... قالی‌های اناطولی (اواخر سلجوقی قرن ۹ هجری ۱۵ میلادی)
- ۶۰..... «قالی‌های قرون ۱۶ و ۱۷ میلادی آناتولی»
- ۶۴..... «قالی‌های درباری قرن شانزدهم و هفدهم میلادی»
- ۶۸..... «قالی‌های قرن ۹ میلادی عثمانی»
- ۷۰..... «فاطمیان و مماليک»
- ۷۱..... «فرش شمال آفریقا»
- ۷۱..... فرش قبطی
- ۷۱..... فرش فسطاط
- ۷۲..... گلیم ساسانی فسطاط
- ۷۲..... «فرش‌های فاطمی»
- ۷۲..... پاره قالی فاطمی مصر
- ۷۲..... «فرش‌های مملوک (قالی‌های دمشق)»
- ۷۹..... «تونس»
- ۸۱..... «الجزایر»
- ۸۲..... «اسپانیا و پرتغال»
- ۹۰..... «کشور پرتغال»
- ۹۰..... تاریخچه و ساختار نیدل ورک
- ۹۱..... «فرانسه و بلژیک»
- ۹۸..... «بلژیک»
- ۹۸..... «بریتانیای کبیر انگلستان»

۱۰۲	« قفقاز »
۱۰۹	« قالیچه‌های ترکمن (ترکمنستان) »
۱۱۶	« شبه جزیره هند »
۱۲۷	« پاکستان »
۱۲۹	« افغانستان »
۱۲۹	« جغرافیای شبه جزیره چین »
۱۴۱	« فرشبافی در ژاپن »
۱۴۱	« ایالات متحده آمریکا و دیگر کشورهای اروپایی »
۱۴۲	« حوزه بالکان و روسیه »
۱۴۳	روسیه
۱۴۳	لهستان
۱۴۳	اتریش
۱۴۴	آلمان
۱۴۴	هلند
۱۴۴	ایتالیا
۱۴۴	آبروتسو
۱۴۵	اسکاندیناوی
۱۴۷	فصل دوم: شناخت فرش
۱۴۸	۲ - ۱ بخش اول: شناخت طرح و نقش
۱۵۰	طرح لچک و ترنج
۱۵۱	طرح افشان
۱۵۱	طرح محرابی (سجاده‌ای گلدانی)
۱۵۲	طرح قابی
۱۵۳	طرح بندی یا واگیره‌ای
۱۵۳	طرح باغی
۱۵۳	دسته بندی بر اساس طرح و نقش
۱۵۵	دسته بندی بر اساس معروفیت:

۱۵۶	دسته بندی بر اساس گروه فرش های تاریخ دار
۱۵۶	«نقش های رایج در مناطق بافندگی»
۱۶۷	۲ - ۲ بخش دوم: مناطق بافندگی ایران
۱۶۷	«آذربایجان»
۱۶۷	«تبریز»
۱۶۸	هریس
۱۷۱	«اردبیل»
۱۸۰	«استان لرستان»
۱۸۰	«سنه (سندج)»
۱۸۴	«اراک»
۱۸۹	«گلستان»
۱۹۰	قالیچه های ترکمن صحر
۱۹۲	«خراسان»
۱۹۲	قالی های قدیمی مشرق ایران
۱۹۳	«مشهد»
۲۰۲	«کرمان»
۲۰۹	«یزد»
۲۰۹	«فارس»
۲۱۳	«اصفهان»
۲۱۵	کاشان
۲۱۶	جوشقان
۲۱۹	نابین
۲۲۱	استان چهارمحال بختیاری
۲۲۵	«کرمانشاه»
۲۲۶	تهران
۲۲۶	قم
۲۲۷	قزوین

۲۲۷	سمنان
۲۲۷	«زنجان»
۲۲۸	استان سیستان و بلوچستان
۲۲۹	«کهکیلویه و بویر احمد»
۲۲۹	«ایلان»
۲۳۰	«گیلان و مازندران»
۲۳۰	۲-۳ بخش سوم: اقتصاد در فرش
۲۳۰	«مباحث از اقتصاد خرد»
۲۳۱	«داده‌های پهنه (چرخه اقتصاد)»
۲۳۲	«منحنی امکانات تولید (PPC)»
۲۳۴	«تقاضا، عرضه و تعادل در بازار»
۲۳۴	تقاضا (Demand)
۲۳۵	«عوامل موثر در تقاضا»
۲۴۰	عرضه (Supply)
۲۴۶	«انواع کشش»
۲۵۲	«نظریه رفتار مصرف کننده»
۲۵۵	نظریه رفتار تولید کننده
۲۵۶	مفهوم تابع تولید
۲۵۷	«اصطلاحات اقتصادی»
۲۵۸	«مباحثی از اقتصاد کلان»
۲۶۱	فصل سوم: تولید فرش
۲۶۲	۳-۱ بخش اول: علوم الیاف
۲۶۲	دسته‌بندی الیاف
۲۶۳	الیاف حیوانی
۲۶۳	الیاف مصنوعی
۲۶۴	ساختمان ظاهری الیاف
۲۶۵	روش‌های ریسندگی

۲۶۶	پنبه
۲۸۵	پشم
۲۹۵	ابریشم
۲۹۹	۳ - ۲ بخش دوم: رنگرزی
۲۹۹	« فیزیک رنگ »
۳۰۴	« رنگرزی شیمیایی »
۳۰۸	« نیروهای ماندروالز »
۳۰۹	« انواع نبات »
۳۱۰	« مواد رنگزای اس »
۳۱۱	طبقه بندی که بر روی اسیدی:
۳۱۶	مواد رنگزای کرومی (معدنی)
۳۱۷	مواد رنگزای راکتیو
۳۲۱	« مواد رنگزای مستقیم »
۳۲۵	مواد رنگزای خمی
۳۳۲	روش های محاسبات رنگرزی
۳۳۵	رنگرزی سنتی (طبیعی)
۳۳۵	شوینده های مصرفی در الیاف طبیعی
۳۳۶	شوینده های مصنوعی
۳۴۰	مواد مصرفی در رنگرزی
۳۴۱	اسیدها
۳۴۱	اسیدهای آلی
۳۴۲	اسیدهای معدنی
۳۴۳	دندانه ها
۳۴۳	دندانه های گیاهی
۳۴۴	دندانه های معدنی
۳۴۵	دندانه زاج سفید
۳۵۳	« مواد رنگزای طبیعی »

۳۵۶	روناس
۳۶۰	نیل
۳۶۵	« اسپرک »
۳۶۶	« قمر دانه »
۳۶۹	۳ - ۳ - بخش سوم: بافت و مرمت فرش
۳۷۰	« ابعاد رایج در فرش دستباف »
۳۷۱	« انواع شیوه بافت »
۳۷۲	« مواد اولیه قالی »
۳۷۳	شیوه پهن‌گذاری
۳۷۴	انواع گره‌ها
۳۷۵	گره‌های جفتی
۳۷۵	« خواب فرش »
۳۷۶	« شیرازه »
۳۷۶	انواع شیرازه
۳۷۷	« جهت تاب نخ »
۳۷۸	« انواع چله‌کشی »
۳۷۹	« اصطلاحات »
۳۸۱	ویژگی فرش‌های آذری (ترکی)
۳۸۱	« ویژگی فرشهای فارسی »
۳۸۲	« اصطلاحات رایج در بافت مناطق مختلف »
۳۸۳	« ابزارهای مرمت »
۳۹۱	منابع:

پیشگفتار

رشد و تعالی، دو اصل جدایی ناپذیر از سرشت انسان است. ذهن انسان همواره به دنبال ارتقا یافتن بوده و برای رسیدن به این مهم به دنبال روش و متد پیشرفت و یادگیری است تا به واسطه آن بتواند جایگاه خود را بر اساس هدفش تثبیت کند. در این میان اهدافی کوتاه مدت وجود دارد که نیازمند برنامه‌ریزی دقیق است. با توجه به پراکندگی منابع، این مجموعه با جمع‌آوری حداکثری مطالب در حوزه فرش دستباف از مجموع ده‌ها کتاب، مقاله و جزوه‌های برترین استادان دانشگاه‌های فرش ایران در حوزه‌های تاریخ فرش ایران و جهان، رنگرزی طبیعی و شیمیایی، علوم الیاف، مرمت و ارزیابی فرش، مباحثی از اقتصاد، شناخت طرح و نقش و معرفی میراث هفتاد منطقه قالی‌بافی در بخش مناطق بافندگی، گردآمده است. تا دانش‌آموختگان این رشته برای ارتقا به مرتبه علمی بالاتر به عنوان مرجعی قابل اعتماد به این کتاب مراجعه کنند. امید است ارتقاء علمی، در بهبود هنر-صنعت فرش مؤثر و کارآمد باشد.

گردآوری مطالب از گستردگی بسیاری برخوردار بود که بی شک بدون تلاش همکار گرانقدر جناب آقای قاسم سبحانی میسر نمی‌شد. بخش رنگرزی طبیعی و شیمیایی به طور تخصصی، و در دیگر بخش‌های این مجموعه از کمک مطالب جمع‌آوری شده ایشان بی‌نصیب نبودیم و از دوستانی که در بخش‌های مختلف کتاب زحمت و پیراستاری علمی را برعهده داشتند کمال تشکر را دارم. تمام تلاش ما انتشار مجله‌ای بدون نقص بوده است و این در حالی است که علم همواره در حال پیشروی است و از حرکت باز نمی‌ایستد، همواره تحقیقات جدید به مجموع علوم اضافه می‌کند و هر از گاهی مطالب را در آن حوزه دگرگون می‌سازد. برای به روز بودن مطالب و تصحیح اشتباه سهوی مجموعه، پذیرای انتقاد و نظرات شما عزیزان هستیم.